

เสริม Micro SMEs อีสาน สร้างรากฐานสู่ความยั่งยืน

ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ | บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม
ธันวาคม 2568

ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความนี้ เป็นความเห็นของผู้เขียน
ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่มาของโครงการ

ธุรกิจรายย่อย (Micro SMEs) เป็นอีกหนึ่งแรงขับเคลื่อนสำคัญของเศรษฐกิจอีสาน แต่ที่ผ่านมาผู้ประกอบการต้องเผชิญความท้าทายหลายด้านทั้งจากสาเหตุภายนอกและภายในของธุรกิจ ซึ่งจะต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้อยู่รอดได้ภายใต้บริบทในปัจจุบัน สาเหตุภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อความแข็งแกร่งของธุรกิจคือ เศรษฐกิจไทยเติบโตในระดับต่ำ ขณะที่การแข่งขันทางธุรกิจกลับทวีความรุนแรงขึ้น ทั้งจากผู้เล่นรายใหญ่ในประเทศและแรงกดดันจากตลาดต่างประเทศ ได้ส่งผลกระทบต่อธุรกิจเนื่องจากกำลังซื้อของประชาชนลดลงตามภาวะเศรษฐกิจ ขณะที่ต้นทุนการดำเนินธุรกิจยังคงสูง ผู้ประกอบการรายย่อยในภาคอีสานจากการสัมภาษณ์ในพื้นที่ ได้สะท้อนภาพเช่นเดียวกันว่ายอดขายชะลอตัวอย่างเห็นได้ชัด

ส่วนสาเหตุจากภายในของธุรกิจ เช่น ความรู้ทางด้านการเงินและการบริหารจัดการยังเป็นเรื่องจำกัด ทำให้การปรับตัวให้อยู่รอดได้ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันยากขึ้น สะท้อนจากการเข้าถึงสินเชื่อที่ยังจำกัด ส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาเงินทุนส่วนตัวและเงินเชื่อจากร้านค้า

เพื่อสร้างรากฐานที่มั่นคงแก่ธุรกิจรายย่อย **งานศึกษานี้จึงมุ่งเน้นการวิเคราะห์สาเหตุจากภายในของธุรกิจที่ทำให้รายย่อยไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้** โดยได้ร่วมทำการศึกษา กับบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ที่มีประสบการณ์ให้คำปรึกษาทางการเงินแก่ธุรกิจ SMEs ทั่วประเทศ รวมถึงภาคอีสาน ซึ่งได้นำเสนอตัวอย่างจริงจากลูกหนี้ธุรกิจที่ภาคอีสาน แสดงให้เห็นว่าการปรับการบริหารจัดการภายในที่ดีช่วยแก้ปัญหาและเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้สำเร็จ เพื่อให้ธุรกิจที่เผชิญปัญหาในลักษณะเดียวกันสามารถนำแนวทางไปประยุกต์ใช้ได้

เสริม Micro SMEs อีสาน สร้างรากฐานสู่ความยั่งยืน

โดย ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (รพท.สกอ.)
ร่วมกับ บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

ในอดีตเกือบ 4 ทศวรรษเศรษฐกิจไทยเคยเติบโตสูงถึงร้อยละ 7-10 จนได้รับสมญานามว่า “มหัศจรรย์แห่งเอเชีย” แต่หลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจหลายครั้ง เช่น วิกฤตต้มยำกุ้ง วิกฤตการเงินโลก และการระบาดของโควิด-19 อัตราการเติบโตลดลงอย่างต่อเนื่อง เหลือเพียงร้อยละ 2.4 ในปีล่าสุด การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ชะลอตัวนี้ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการรายย่อย เนื่องจากเมื่อเศรษฐกิจขยายตัวต่ำ กำลังซื้อของผู้บริโภคก็ลดลงตามไปด้วย ทำให้ยอดขายและรายได้ของธุรกิจรายย่อยหดตัว ขณะที่ต้นทุนการดำเนินงานธุรกิจอยู่ในระดับสูง สภาพคล่องทางการเงินของกิจการจึงลดลง นอกจากนี้ ธุรกิจรายย่อยยังต้องเผชิญกับการแข่งขันจากธุรกิจรายใหญ่ที่ขยายตัวสู่ภูมิภาค และสินค้านำเข้าจากต่างประเทศที่เข้ามาแย่งชิงตลาดในประเทศ ส่งผลให้หลายธุรกิจขาดความสามารถในการปรับตัว และแข่งขันในตลาด

ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจของ SMEs

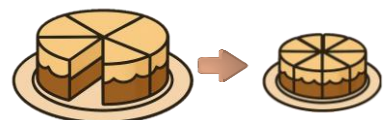
①	กำลังซื้อ/คำสั่งซื้อต่ำ	19.9%
②	ต้นทุนสูง	17.3%
③	สภาพคล่องลด	15.7%
④	ดอกเบี้ยเพิ่ม	15.0%
⑤	สินค้าขายไม่ออก	13.2%
⑥	พฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยน	8.6%
⑦	คู่แข่งมาก	7.2%
⑧	การจ้างงาน	3.1%

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

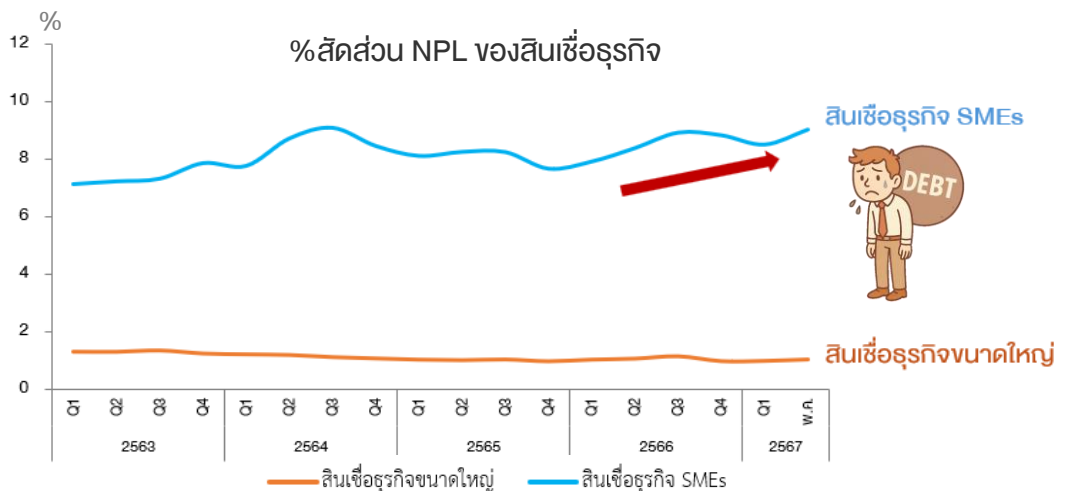
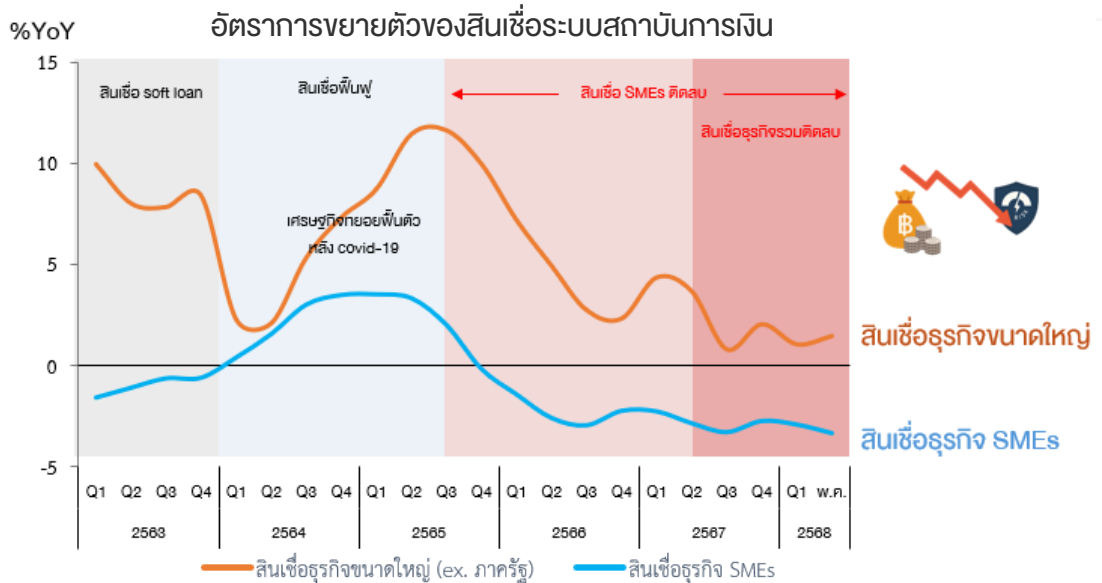
หมายเหตุ: ข้อมูลจากผู้ประกอบการ SMEs จำนวน 2,780 ราย จาก 6 ภูมิภาค ระหว่างวันที่ 19-30 มี.ค. 2568 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

สอดคล้องกับข้อมูลจากการสำรวจของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ในไตรมาส 1 ปี 2568 สะท้อนว่าผู้ประกอบการ SMEs ร้อยละ 19.9 ประสบปัญหาจากกำลังซื้อหรือคำสั่งซื้อลดลง ตามด้วยต้นทุนการดำเนินงานที่ยังคงอยู่ในระดับสูง และสภาพคล่องของธุรกิจที่ลดลงตามลำดับ

หากเปรียบเศรษฐกิจไทยเป็นเค้กก้อนหนึ่ง เมื่อก่อนเค้กก้อนนี้มีขนาดใหญ่เพียงพอให้ทุกคนได้รับส่วนแบ่งอย่างทั่วถึง แต่เมื่อนขนาดของเค้กเล็กลง และต้องแบ่งให้กับกลุ่มต่าง ๆ มากขึ้น กว่าจะมาถึงผู้ประกอบการรายย่อยจึงเป็นเพียงเค้กชิ้นขนาดเล็ก

“สินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ SMEs หดตัวต่อเนื่อง ตามระดับความเสี่ยงด้านเครดิตที่เพิ่มสูงขึ้น สถาบันการเงินจึงมีความระมัดระวังการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น”

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: 1. สินเชื่อธุรกิจขนาดใหญ่ วงเงินมากกว่า 500 ลบ. 2. สินเชื่อธุรกิจ SMEs วงเงินน้อยกว่าหรือเท่ากับ 500 ลบ. 3. ยอดคงค้างสินเชื่อด้วยคุณภาพ (non-performing loan: NPL) ที่ผิดนัดชำระมากกว่า 90 วันขึ้นไป ของสินเชื่อระบบสถาบันการเงิน ประกอบด้วยระบบ SW. (รวมบริษัทลูกของ SW.) SFIs และ Non-banks ที่ไม่ใช่บริษัทลูกของ SW.

ในด้านปริมาณการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงิน ตั้งแต่ช่วงปลายปี 2565 เห็นสัญญาณการชะลอตัวของสินเชื่อในกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในปี 2564 เป็นช่วงที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เริ่มคลี่คลายรัฐบาลได้ดำเนินการผ่อนคลายมาตรการล็อกดาวน์ผู้ประกอบการกลับมาดำเนินธุรกิจได้ปกติมากขึ้น และสถาบันการเงินมีการปล่อยสินเชื่อเพิ่มขึ้นตามการฟื้นตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ในปี 2566 เศรษฐกิจไทยเติบโตในระดับต่ำ ประกอบกับการแข่งขันทางธุรกิจที่รุนแรงขึ้น ส่งผลให้ความเสี่ยงด้านเครดิตของผู้ประกอบการ SMEs เพิ่มสูงขึ้น สถาบันการเงินจึงมีความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น สะท้อนจากปริมาณการปล่อยสินเชื่อในกลุ่มธุรกิจ SMEs ที่ยังคงหดตัวอย่างต่อเนื่อง

เสียงสะท้อนจากพ่อค้าแม่ค้าในพื้นที่ภาคอีสาน

“ตั้งแต่เปิดร้านช่วงโควิด ไม่เคยขายไม่ดีเท่านี้มาก่อน

ปีนี้ยอดขายหายไป 20%

จะขึ้นค่าเครื่องดื่มก็ไม่กล้าขึ้น กลัวลูกค้าหาย
ทั้ง ๆ ที่ต้นทุนขึ้นหมดแล้ว
ร้านกาแฟ แผงลอย

“ลูกค้าลดลง เมื่อก่อนช่วงบ่าย ๆ ยังมีลูกค้าเข้าร้าน

ตอนนี้เจียบมาก จากที่เคยมีลูกค้าจ้าง

ตอนนี้ก็ไม่จ้างแล้ว ทำเองหมด ”

ร้านอาหารขายส้มตำ

สถานการณ์ของผู้ประกอบการรายย่อย (Micro SMEs¹) ในภาคอีสานไม่ต่างจากประเทศที่กำลังเผชิญกับยอดขายที่ซบเซาลงอย่างเห็นได้ชัด สะท้อนจากข้อมูลที่ได้ลงพื้นที่และพูดคุยกับผู้ประกอบการในท้องถิ่น เช่น

- ผู้ประกอบการร้านอาหารในย่านชุมชนที่มีผู้คนพลุกพล่าน สะท้อนว่า ปีนี้เป็นปีแรกหลังสถานการณ์โควิดคลี่คลายที่ยอดขายลดลงมากที่สุดถึงร้อยละ 20 ขณะที่ต้นทุนการผลิตเครื่องดื่มปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่สามารถปรับราคาขายตามต้นทุนได้ เนื่องจากเกรงว่าจะสูญเสียลูกค้าไปมากกว่าเดิม
- ร้านขายส้มตำที่เปิดกิจการมาไม่ต่ำกว่า 20 ปี สะท้อนสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันว่า ปีนี้ลูกค้าลดลงอย่างเห็นได้ชัด จากที่เคยมีลูกค้าจ้างช่วยงาน ปัจจุบันต้องเลิกจ้างเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย และเจ้าของร้านซึ่งมีอายุต้องรับภาระดูแลกิจการทั้งหมดด้วยตนเอง

ผู้ประกอบการอีสานส่วนใหญ่เป็นรายย่อย และอยู่ในภาคการค้า

ภาคการค้า 43%

ภาคบริการ 30%

ภาคการผลิต 23%

ธุรกิจเกี่ยวกับการเกษตร 4%

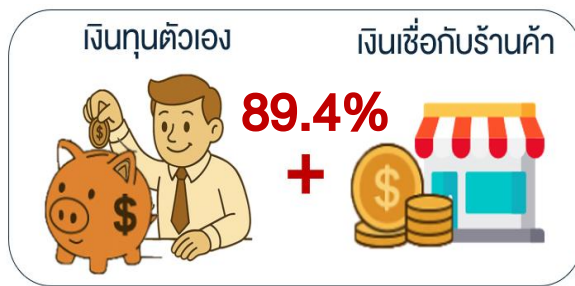

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ปี 2567

ผู้ประกอบการในภาคอีสานส่วนใหญ่เป็นธุรกิจรายย่อย คิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 90 อยู่ในภาคการค้าเป็นหลักคิดเป็นร้อยละ 43 รองลงมาคือ ภาคบริการและภาคการผลิต ตามลำดับ

หมายเหตุ: ¹วิสาหกิจขนาดเล็กที่มีการจ้างงานไม่เกิน 5 คน และมีรายได้ไม่เกิน 1.8 ล้านบาทต่อปี ตามนิยามของ สสว. ในกฎกระทรวงปี 2561 สำหรับธุรกิจทุกประเภท เช่น การผลิต การค้า และการบริการ

ส่วนใหญ่พึ่งพาเงินทุนส่วนตัวและมีเงินเชื่อกับร้านค้า

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจ กระทรวงพาณิชย์ ปี 2566

ธุรกิจรายย่อยส่วนใหญ่ใช้เงินทุนส่วนตัวที่ได้สะสมไว้ และมีเงินเชื่อกับร้านค้าเป็นหลัก จากข้อมูลของ กรมพัฒนาธุรกิจ กระทรวงพาณิชย์ ปี 2566 ระบุว่า แหล่งเงินทุนจากเงินทุนส่วนตัวและเงินเชื่อกับร้านค้า รวมกันคิดเป็นเกือบร้อยละ 90 ของแหล่งเงินทุนทั้งหมด สะท้อนถึงข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงิน

ธุรกิจมีอายุการดำเนินงานมากขึ้น แต่การเข้าถึงแหล่งเงินทุนยังไม่หลากหลาย

ใช้ทุนตัวเอง และมีเงินเชื่อกับร้านค้า

	SMEs	Micro SMEs
อายุธุรกิจ ไม่เกิน 1 ปี	82.7%	95.8%
10 ปี ขึ้นไป	55.3%	83.3%

ประเภทเงินทุนอื่นๆ

- กู้ยืมจากสถาบันการเงิน
- กู้ยืมจากญาติพี่น้อง
- ใช้เงินทุนส่วนตัวทั้งหมด

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจ กระทรวงพาณิชย์ ปี 2566

เมื่อธุรกิจมีอายุการดำเนินงานมากขึ้น ก็น่าจะเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้หลากหลายประเภทโดยเฉพาะจากสถาบันการเงิน ด้วยความน่าเชื่อถือและหลักฐานทางการเงินมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ธุรกิจรายย่อยกลับไม่ได้เป็นเช่นนั้น ข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าพบว่า ธุรกิจรายย่อยที่มีอายุต่ำกว่า 1 ปี มักใช้เงินทุนส่วนตัวและเงินเชื่อจากร้านค้าเป็นหลัก และแม้อายุของธุรกิจจะมากกว่า 10 ปี สัดส่วนการใช้เงินทุนส่วนใหญ่ยังคงเป็นรูปแบบเดิมจากร้อยละ 96 เป็นร้อยละ 83 ซึ่งใกล้เคียงเดิม สะท้อนให้เห็นว่าธุรกิจรายย่อยมีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงิน

สรุป 4 สาเหตุหลัก ที่ทำให้ Micro SMEs เข้าไม่ถึงสินเชื่อ

สาเหตุภายนอกด้านเศรษฐกิจและการแข่งขันที่รุนแรงส่งผลให้ธุรกิจรายย่อยมีความเปราะบางมากขึ้น แต่สาเหตุจากภายในของธุรกิจที่มีบทบาทสำคัญที่เป็นข้อจำกัดการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เช่น การขาดหลักฐานทางการเงิน ความรู้ด้านการบริหารจัดการ เป็นต้น ซึ่งกลายเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ธุรกิจเหล่านี้ไม่สามารถขยายกิจการหรือปรับตัวให้ทันกับเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้

จากประสบการณ์ของบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ที่ให้คำปรึกษาทางการเงินแก่ธุรกิจ SMEs ทั่วประเทศ รวมถึงในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถสรุปสาเหตุที่ทำให้ธุรกิจรายย่อยไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ 4 ข้อ ที่มีจุดร่วมที่สำคัญคือ “ความไม่รู้” ได้แก่:

1

ไม่ทำบัญชีรายรับ
รายจ่าย

2

ขาดความรู้ในการ
บริหารจัดการธุรกิจ

3

ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์
หรือกู้เงินผิดประเภท

4

มีปัญหาหนี้

เพื่อให้เห็นภาพชัด งานศึกษาฉบับนี้ได้นำเสนอกรณีตัวอย่างจากการให้คำปรึกษาของศูนย์ที่ปรึกษาทางการเงิน SMEs (บสย. FA Center) ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นกรณีที่ธุรกิจรายย่อยสามารถแก้ไขปัญหาได้จริง และประสบความสำเร็จในการเข้าถึงแหล่งทุน อันเป็นแนวทางที่ธุรกิจที่เผชิญปัญหาในลักษณะเดียวกันได้ สามารถนำไปประยุกต์ได้

1. ไม่ทำบัญชีรายรับรายจ่าย

ให้เช่าชุดราตรี ชุดแฟนซี

ร้านให้เช่าชุดราตรีและชุดแฟนซี

“ขอสินเชื่อเพื่อย้ายกิจการ แต่ได้รับอนุมัติวงเงินไม่เพียงพอ จึงได้จัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายและจัดเตรียมหลักฐานการเดินบัญชีธนาคารเป็นระยะเวลา 6 เดือน และปรับลดวงเงินให้เหมาะสม พร้อมแสดงหลักฐานในการขออีกครั้ง ทำให้ได้รับอนุมัติสินเชื่อ”

เจ้าของธุรกิจรายหนึ่งเปิดร้านให้เช่าชุดราตรีและชุดแฟนซี โดยเริ่มต้นธุรกิจจากเงินเก็บส่วนตัว เมื่อดำเนินกิจการไปได้ระยะหนึ่ง มีความต้องการขยายธุรกิจ จึงยื่นขอสินเชื่อจากธนาคารเป็นจำนวน 1 ล้านบาท แต่ได้รับอนุมัติ 1 แสนบาท เพราะธนาคารให้วงเงินตามความสามารถในการชำระหนี้

ได้รับคำแนะนำจาก บสย.ว่า ก่อนการยื่นขอสินเชื่อควรจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย และเดินบัญชีธนาคาร (statement) อย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาสินเชื่อ ทำให้

- ธนาคาร: มีข้อมูลในการประเมินความสามารถของผู้กู้ โดยพิจารณาจากรายได้ที่เกิดขึ้นจริงและศักยภาพในการชำระหนี้
- ผู้กู้: รู้รายได้ที่เกิดขึ้นจริงและกำหนดวงเงินกู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองได้

หลังจากรวบรวมหลักฐานการซื้อขาย เช่น สลิปโอนเงินและใบเสร็จ เป็นระยะเวลา 6 เดือน และจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายทำให้รู้ว่าวงเงินที่เคยขออนุมัติไปนั้นเกินศักยภาพของตนเอง จึงปรับลดวงเงิน และยื่นขอสินเชื่ออีกครั้ง โดยท้ายสุดได้รับการอนุมัติสินเชื่อ

ตารางสรุปปัญหาที่พบ คำแนะนำ และผลสำเร็จ

ปัญหาที่พบ	
ได้รับอนุมัติสินเชื่อไม่เพียงพอต่อความต้องการในการลงทุน	
คำแนะนำ	ผลสำเร็จ
1) จัดทำบัญชีรายรับ/จ่าย และเดินบัญชี	1) แยกให้เห็นความสามารถในการชำระหนี้ / ทำธุรกิจจริง
2) ลดวงเงิน และยื่นขอสินเชื่อโดยเว้นระยะจากครั้งล่าสุด 6 เดือน	2) ทำให้รู้ความสามารถในการหารายได้ของตนเอง

ข้อคิดจากความสำเร็จ

“รู้จักตัวเองให้ชัดเจน”

จัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายและอย่าลืมเก็บหลักฐาน เช่น สลิปโอนเงินหรือใบเสร็จรับเงินเพื่อใช้ประกอบการขอสินเชื่อกับธนาคาร และยังช่วยให้รู้รายได้ที่แท้จริงนำไปวางแผนการกู้และเพิ่มโอกาสในการได้รับอนุมัติสินเชื่อ

2. ทดความรู้ด้านการบริหาร

ร้านขายของชำในชุมชน

“การกู้เงินเพิ่มไม่ใช่คำตอบสุดท้าย ตัวอย่างร้านค้าที่ไม่ต้องกู้เงินเพิ่ม แต่เลือกบริหารจัดการภายในอย่างเป็นระบบ มีการควบคุมสต็อกสินค้า รู้ต้นทุนที่แท้จริง และตั้งราคาขายอย่างเหมาะสมส่งผลให้มีเงินหมุนเวียนในธุรกิจดีขึ้น”

ร้านขายของชำแห่งหนึ่งเปิดกิจการกว่า 10 ปี แม้จะขายสินค้าได้ดี แต่บางเดือนกลับขาดสภาพคล่อง สาเหตุหลักมาจากการบริหารจัดการที่ขาดระบบ ใช้เงินสดในการซื้อสินค้า ไม่มีการบันทึกข้อมูลและจัดทำบัญชีสต็อกสินค้า ผลคือเจ้าของร้านไม่รู้จักจำนวนและมูลค่าสินค้าที่มีอยู่ในร้าน ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านสภาพคล่อง

จึงขอคำปรึกษาเพื่อเตรียมยื่นขอสินเชื่อจากธนาคาร และได้รับคำแนะนำให้เริ่มต้นจากการจัดทำระบบสต็อกสินค้า เพื่อให้ประเมินมูลค่ารวมของสินค้าที่มีอยู่ได้ และนำไปวางแผนการซื้อขายอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรมีกิจกรรมส่งเสริมการขาย เช่น การลดราคาสินค้าใกล้หมดอายุเพื่อช่วยระบายสต็อกให้เร็วขึ้น ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นคือ ร้านมีสภาพคล่องทางการเงินดีขึ้น สินค้าคงเหลือลดลง และไม่จำเป็นต้องพึ่งพาการกู้เงินเพิ่มเหมือนในอดีต

ตารางสรุปปัญหาที่พบ คำแนะนำ และผลสำเร็จ

ปัญหาที่พบ	
ขาดสภาพคล่องจากการมีสินค้าค้างสต็อกจำนวนมาก และไม่มีระบบจัดการที่มีประสิทธิภาพ	
คำแนะนำ	ผลสำเร็จ
1) จัดทำบัญชีรายการสต็อกสินค้า	1) ยอดคงค้างสต็อกลดลง
2) จัดทำบัญชีรายรับ/จ่าย และควบคุมต้นทุน	2) เงินทุนหมุนเวียนดีขึ้น ไม่ต้องกู้เงินเพิ่ม
3) ทำโปรโมชั่นเพิ่มยอดขาย	

ข้อคิดจากความสำเร็จ

“รู้จักการบริหารจัดการ”

การบริหารจัดการที่ดีเริ่มต้นจากการรู้ต้นทุน ควบคุมสต็อกสินค้า และตั้งราคาขายให้เหมาะสม ซึ่งช่วยลดการพึ่งพาเงินกู้ และกู้หนี้เท่าที่จำเป็น

3. ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์/กู้เงินผิดประเภทจัดการ

3.1 ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์

ธุรกิจล้างรถหยอดเหรียญ

“เงินกู้ควรนำไปใช้เพื่อสร้างการเติบโตให้กับธุรกิจ หากใช้ไม่เหมาะสม อาจกลายเป็นภาระที่หนักอึ้งในระยะยาว”

เจ้าของธุรกิจล้างรถหยอดเหรียญรายหนึ่งเคยได้รับอนุมัติสินเชื่อในวงเงินค่อนข้างสูงจากธนาคาร เนื่องจากเป็นลูกค้าชั้นดีมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม ได้นำเงินไปใช้ในธุรกิจจริงเพียงบางส่วน ส่วนที่เหลือนำไปลงทุนในตลาดหุ้น ส่งผลให้ต้องแบกรับภาระดอกเบี้ยสูงจากจากวงเงินกู้ทั้งหมด และขาดสภาพคล่อง จึงขอสินเชื่อเพิ่มเพื่อนำไปหมุนเวียนธุรกิจ ธนาคารได้ปฏิเสธคำขอเนื่องจากเห็นว่าวงเงินเดิมยังเพียงพอ

ได้รับคำแนะนำให้เริ่มจากการลดภาระหนี้ โดยคืนเงินส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ พร้อมทั้งหารายได้เสริม เช่น การปล่อยเช่าพื้นที่หน้าร้าน

หลังจากปรับแผนการเงินและบริหารภาระหนี้ได้ดีขึ้น สภาพคล่องของธุรกิจค่อย ๆ ฟื้นตัว และมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผ่านไป 3 ปี ธุรกิจมีฐานะการเงินที่มั่นคงขึ้น จึงยื่นขอสินเชื่ออีกครั้ง และได้รับการอนุมัติเนื่องจากธนาคารเห็นได้ว่ามีรายได้และสภาพคล่องที่ดีขึ้น

ตารางสรุปปัญหาที่พบ คำแนะนำ และผลสำเร็จ

ปัญหาที่พบ		
- เงินกู้บางส่วนถูกนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ เช่น การลงทุนในหุ้น ส่งผลให้ต้องแบกรับภาระดอกเบี้ยที่สูง - ต้องการขอสินเชื่อเพิ่มเติม แต่ถูกธนาคารปฏิเสธ		
คำแนะนำ		ผลสำเร็จ
1) ลดภาระหนี้ ให้ปิดหนี้บางส่วน	หารายได้เสริมเพื่อเพิ่มรายได้ เช่น ให้เช่าพื้นที่หน้าร้าน	ขอสินเชื่อได้ โดยใช้เวลากว่า 3 ปีในการปรับธุรกิจให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและสภาพคล่องดีขึ้น
2) หารายได้เสริมเพื่อเพิ่มรายได้ เช่น ให้เช่าพื้นที่หน้าร้าน		

“เพราะความไม่รู้ว่า...แม้ไม่ได้จดทะเบียนธุรกิจก็ขอสินเชื่อธุรกิจได้
จึงขอสินเชื่อส่วนบุคคลแทน ส่งผลให้ขาดสภาพคล่อง
เพราะต้องแบกรับภาระดอกเบี้ยที่สูง”

ผู้ประกอบการรายหนึ่งทำร้านอาหารมังสวิรัตและปลูกผักเอง มีความตั้งใจขยายกิจการโดยเพิ่มผลิตภัณฑ์อาหารแช่แข็ง เมื่อยื่นขอสินเชื่อกับธนาคารกลับไม่ได้ชี้แจงรายละเอียดและเข้าใจผิดว่าการขอสินเชื่อธุรกิจจะต้องจดทะเบียนธุรกิจเป็นนิติบุคคล ทั้งที่ในความเป็นจริง บุคคลธรรมดาก็สามารถขอสินเชื่อธุรกิจได้ จึงขอสินเชื่อส่วนบุคคลซึ่งต้องแบกรับภาระดอกเบี้ยสูงส่งผลให้เมื่อยอดขายธุรกิจจะดี แต่ขาดสภาพคล่อง กรณีนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการทำความเข้าใจในผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ที่มีดอกเบี้ยต่างกันของสินเชื่อส่วนบุคคลอยู่ที่ประมาณ 20–25% ต่อปี ขณะที่สินเชื่อธุรกิจอยู่ที่ 10–15% ต่อปี

ได้รับคำแนะนำให้เริ่มต้นจากการจัดทำแผนธุรกิจและแผนการหารายได้เพิ่ม เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ โดยแผนควรครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ จำนวนเงินทุนที่ต้องใช้ ช่องทางการจำหน่ายสินค้า การประมาณการยอดขาย และคำนวณรายได้กำไร จากการจัดทำแผนธุรกิจที่ชัดเจนจะช่วยให้นักธนาคารสามารถประเมินศักยภาพได้ ซึ่งในขณะนี้อยู่ระหว่างการเตรียมเอกสารและข้อมูลให้ครบถ้วนก่อนยื่นขอสินเชื่อธุรกิจอีกครั้ง

ตารางสรุปปัญหาที่พบ คำแนะนำ และผลสำเร็จ

ปัญหาที่พบ

การขอสินเชื่อส่วนบุคคลเพื่อนำมาใช้ในธุรกิจ ส่งผลให้ต้องแบกรับภาระดอกเบี้ยสูง แม้ยอดขายจะดี แต่ขาดสภาพคล่อง

คำแนะนำ

จัดทำแผนธุรกิจและแผนการหารายได้ให้ชัดเจน เพื่อขอสินเชื่อธุรกิจ

ผลสำเร็จ

อยู่ระหว่างการปรับธุรกิจ

ข้อคิดจากความสำเร็จ

“รู้จักผลิตภัณฑ์”

ควรศึกษาข้อมูลผลิตภัณฑ์ทางการเงินจากหลายแห่ง เพื่อเปรียบเทียบเงื่อนไข และเลือกให้เหมาะสมกับธุรกิจ อย่าตัดสินใจเร็ว พร้อมทั้งเตรียมเอกสารและหลักฐานทางการเงินให้ครบถ้วน

4. มีปัญหาหนี้

ธุรกิจโฮมสเตย์

“ตั้งใจขายทรัพย์สินบางส่วนแล้วนำไปชำระหนี้ เพื่อรักษาสภาพคล่องของกิจการ ให้ธุรกิจดำเนินต่อไปได้”

ผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์ขนาดกลางประสบปัญหาการผิมนัดชำระหนี้กับธนาคาร ซึ่งยังไม่ถูกฟ้องร้อง จึงต้องการขอปรับโครงสร้างหนี้กับธนาคาร

ได้รับคำแนะนำว่าก่อนเข้าเจรจา ผู้ประกอบการควรจัดทำแผนธุรกิจที่ชัดเจนและสะท้อนความเป็นจริง เช่น วิธีการเพิ่มรายได้ รูปแบบการชำระหนี้แบบขั้นบันได เช่น ปีแรกจ่ายเท่าใด ปีต่อไปเพิ่มขึ้นเท่าใด และเมื่อเจรจาสำเร็จ ผู้ประกอบการควรติดตามสถานะทางการเงินอย่างใกล้ชิด หากมีสัญญาณว่าทำตามแผนไม่ได้ ควรรีบกลับไปเจรจาใหม่ทันที

ในบางกรณี การขายทรัพย์สินบางส่วนที่ไม่ใช่ทรัพย์สินในการหารายได้ อาจเป็นทางออกที่ช่วยรักษาธุรกิจไว้ได้ เช่นในกรณีนี้ ผู้ประกอบการยอมขายทรัพย์สินบางส่วนเพื่อตัดชำระหนี้ ส่งผลให้ธุรกิจกลับมามีสภาพคล่องและเงินหมุนเวียนดีขึ้น

สิ่งสำคัญที่สุดเมื่อมีปัญหาหนี้ คือ อย่าหนี และอย่ากลัวที่จะพูดคุยกับเจ้าหนี้ การเจรจาอย่างมีข้อมูลและแผนรองรับ อาจเป็นทางออกที่ช่วยรักษาธุรกิจไว้ได้ หากไม่รู้จะเริ่มต้นอย่างไร โทรปรึกษา**แบงก์ชาติที่เบอร์ 1213** หรือหากเป็นหนี้ธุรกิจขอคำปรึกษาได้ที่ ศูนย์ที่ปรึกษาทางการเงิน **SMEs (บสย. FA Center)** เบอร์โทรศัพท์ **02-890-9999**

ตารางสรุปปัญหาที่พบ คำแนะนำ และผลสำเร็จ

ปัญหาที่พบ	
ผิมนัดชำระหนี้ จึงต้องการปรับโครงสร้างหนี้กับธนาคาร ก่อนจะถูกขายทรัพย์สินทอดตลาด	
คำแนะนำ	ผลสำเร็จ
1) เตรียมแผนธุรกิจและแผนการชำระหนี้ ก่อนการเจรจา	1) แก้หนี้ได้
2) ถ้าไม่สามารถทำตามแผนได้ ควรรีบเจรจาใหม่	2) มีสภาพคล่องขึ้น
3) ขายทรัพย์สินบางส่วนเพื่อชำระหนี้	

ข้อคิดจากความสำเร็จ

“รู้ว่าถ้ามีปัญหาสามารถปรึกษาใคร”

โอกาสก็เปรียบเสมือนประตูที่เปิดอยู่ หากไม่รีบเดินเข้าไป ประตูจะค่อย ๆ ปิดลง เปรียบเสมือนทางเลือกที่น้อยลง การแก้ปัญหาที่ว่ายากขึ้น

“การปรับตัวเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้ธุรกิจอยู่รอดภายใต้คลื่นพายุทางเศรษฐกิจ”

การเสริมแกร่งจากภายในเมื่อมันคงแล้ว แต่จากสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีความไม่แน่นอนสูง เปรียบเสมือนเรือที่ลอยอยู่ในมหาสมุทรท่ามกลางพายุ พายุในที่นี่ก็คือพายุเศรษฐกิจ จึงอยากบอกกับทุกท่านว่า **ท่านยังต้องปรับตัวให้เร็ว ให้เท่าทันกับเหตุการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้อยู่รอดได้**

ตัวอย่างการปรับตัวของธุรกิจรายเล็ก

❖ เปลี่ยนกลยุทธ์ บริการเชิงรุก

ร้านขายของชำในชุมชนปรับให้บริการเชิงรุก เพื่อความอยู่รอดในยุคที่การแข่งขัน

ในยุคที่ร้านค้าขนาดใหญ่เข้ามาเปิดในพื้นที่ชุมชนมากขึ้น ร้านค้าขนาดเล็กแข่งขันยาก อย่างไรก็ตาม มีตัวอย่างจากร้านขายของชำในชุมชนที่ยังยืนหยัดอยู่ได้ด้วยการ “บริการเชิงรุก” โดยเพิ่มบริการที่ตอบโจทย์คนในหมู่บ้านซึ่งส่วนใหญ่เป็น “ผู้สูงอายุและเด็ก” ที่ไม่สะดวกเดินทางหรือใช้เทคโนโลยี เช่น บริการส่งของถึงบ้าน เติมน้ำมันมือถือ “การเข้าใจลูกค้าอย่างแท้จริง จึงเป็นหัวใจสำคัญของการอยู่รอด”

❖ เพิ่มช่องทางขาย และใช้เทคโนโลยีช่วยลดต้นทุน

น้ำพริกปลาร้าแม่สมทรง ขยายตลาดทั่วประเทศ

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มขยายตลาด และลดต้นทุนแรงงาน ตัวอย่างคือ “น้ำพริกปลาร้าแม่สมทรง” เริ่มต้นจากวิสาหกิจชุมชน ปัจจุบันขยายตลาดส่งขายทั่วประเทศผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Shopee, Lazada และ Facebook ทำให้เข้าถึงลูกค้าได้หลากหลายกลุ่มมากขึ้น และได้นำเครื่องผสมอัตโนมัติมาช่วยลดต้นทุนแรงงาน

เกษตรกรนำโดรนมาใช้ในการเกษตรกรรม ช่วยลดต้นทุนแรงงาน

ในยุคที่ต้นทุนแรงงานสูงขึ้นและแรงงานภาคเกษตรเริ่มขาดแคลน เกษตรกรรายเล็กเริ่มใช้ “โดรนเพื่อการเกษตร” เพื่อช่วยลดการจ้างงาน โดยเฉพาะขั้นตอนการพ่นยาและดูแลพืชผล ตัวอย่างจากไร่ทุเรียนในพื้นที่อีสานใต้ที่เริ่มนำโดรนมาใช้ในการพ่นยา ซึ่งไม่เพียงช่วยลดต้นทุน แต่ยังเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมคุณภาพ

คณะผู้จัดทำ

ดร.เพชรลักษณ์ บุญญาคุณากร
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สปท.สกอ.

นางสาวริมณีย์ พระโคตร
ผู้วิเคราะห์อาวุโส สปท.สกอ.

คุณจักรพงษ์ เมธาวีชัย
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมลูกค้า
และพัฒนาผู้ประกอบการ บสย.

ที่ปรึกษา บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

1) คุณดุสิตา ทัพพงษ์	รองผู้จัดการทั่วไปอาวุโสสายงานบริหารช่องทางและพัฒนาผู้ประกอบการ
2) คุณพณมาศ สัจจงพงษ์	ผู้อำนวยการอาวุโสฝ่ายส่งเสริมลูกค้าและพัฒนาผู้ประกอบการ
3) คุณปาลณสิญา ยุทธะเสวี	ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมลูกค้าและพัฒนาผู้ประกอบการ
4) คุณสุรัชย์ กำพลานนท์วัฒน์	ผู้อำนวยการศูนย์ที่ปรึกษาทางการเงิน SMEs (บสย. F.A. Center)
5) คุณจรรยาฤกษ์ ทรงมณี	ผู้เชี่ยวชาญศูนย์ที่ปรึกษาทางการเงิน SMEs (บสย. F.A. Center)

ที่ปรึกษา สปท.สกอ.

1) ดร.ทรงธรรม ปิ่นโต	ผู้อำนวยการอาวุโส
2) คุณรวีวรรณ ศิริเกษมทรัพย์	ผู้อำนวยการ
3) คุณศราวัลย์ อังกลมเกลียว	รองผู้อำนวยการ
4) คุณมนัสชัย จังตระกูล	รองผู้อำนวยการ
5) คุณคมสันต์ ศรีคงเพชร	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
6) คุณปญญวิชญ์ เศรษฐ์สมบูรณ์	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

